

Omställningsdialogen

I samarbete med:

Välkommen!

Omställningsdialogen vill hjälpa er att tänka nya strategiska tankar om hur en hållbar framtid kan se ut. Den scenariobaserade metoden hjälper er att synliggöra och diskutera de radikala förändringar som behövs för uppnå ett hållbart samhälle.

Metoden är framtagen för att användas på kommunal- eller regional nivå. Den fungerar särskilt bra som en del i att ni startar en ny process kring till exempel byggandet av en ny stadsdel, en hållbarhetsstrategi eller en översiktsplan.

Denna workshop är en kortfattad version av en metod som utvecklats av IVL, KTH och Fabel inom ramen för ett forskningsprojekt finansierat av FORMAS. Läs mer om scenarierna och metoderna här: www.ivl.se/omstallning

Förberedelser

Workshopen är planerad att ta cirka två timmar inklusive paus, men längden på varje moment kan anpassas efter era behov.

För att genomföra Omställningsdialogen behöver ni följande:

- En grupp med 3-6 personer
- En dator eller extern skärm med ljud som visar instruktioner
- Anteckningsmaterial som till exempel post-it lappar eller blanka papper

Upplägg

Denna workshop genomförs under två timmar där ni tillsammans diskuterar er kommun eller regions utveckling utifrån fyra olika framtidsscenarier. Inledningsvis kommer ni att se en film som går igenom de olika scenarierna.

På följande sida finns ett upplägg för hur workshopen är uppbyggd och efter det en länk till en film som presenterar de olika scenarierna. Efter att ni har sett filmen är det dags för en första gruppdiskussion!

Upplägg

- 25 min** Introduktion
- 15 min** Diskussion: Vart är Sverige på väg?
- 5 min** Fördjupning i ett scenario
- 20 min** Diskussion: Vart är vi på väg?
- 10 min** Ny fördjupning
- 20 min** Diskussion: Vad tar vi med oss?

FRÅN SCENARIER TILL FÖRÄNDRING

*Verktyg för hållbar omställning
på lokal och regional nivå*

Inledningsvis kommer ni att se en film som presenterar de fyra olika scenarier som denna workshop utgår från. Scenarierna visar på olika vägar för hur ett framtida hållbart samhälle skulle kunna se ut. Se till att ni har ljudet på och att alla i gruppen kan se skärmen.

[Klicka här för att se filmen.](#)

Gruppdiskussion

15 min.

- Vilka av dessa scenarier ligger närmast den utveckling vi ser idag i Sverige?
- Vilket scenario skulle ni helst se vara vägledande för Sverige?

Välj ett scenario!

2 min.

- Besluta gemensamt i gruppen om ett scenario att titta vidare på.
- Välj det scenario ni gemensamt ser som mest relevant att utforska för den kommun eller region ni arbetar i.

Nästa steg

På nästa sida beskrivs de hållbarhetsmål som scenarierna ska möta. Detta följs av tre radikala förändringar som är samma för samtliga scenarier. Sedan följer en beskrivning av fyra faktorer som är olika i scenarierna.

Efter detta kan ni bläddra vidare till det scenario som gruppen har valt och läsa en kort sammanfattning av det scenariots grundläggande mekanismer. Läs dem tillsammans och gå sedan vidare till nästa fråga för gruppdiskussion.

För samtliga scenarier

Scenarierna är framtagna utifrån fyra mål för hållbarhet:

Klimat

Sverige ska vara fossilfritt år 2050. Konsumtionen får max. ge upphov till 0,82 ton CO₂ eq./person/år

Markanvändning

Mängden mark per person som används för konsumtion överstiger inte den globala biokapaciteten

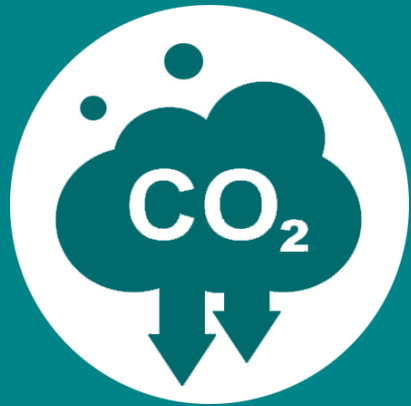
Resurser & välfärd

Invånare har tillgång till resurser & tjänster för boende, utbildning, social omsorg & trygghet, samt god hälsa

Makt & inflytande

Alla, oavsett kön, sexuell läggning, etnicitet, religiös tillhörighet, ålder, funktionalitet, klass eller inkomstnivå har rätt att delta i politiska val & beslutsfattande

För samtliga scenarier

0,82 ton
CO₂ eq./capita

70% minskning
av utsläpp från produktion av
byggnadsmaterial

Övervägande
vegansk mat

Boendeyta

100%

Den genomsnittliga boendeytan per person. Idag har vi 42 m² per person.

0%

Offentlig konsumtion

100%

Den offentliga sektorns inköp av varor och tjänster.

0%

Energianvändning

100%

Energi som används för uppvärmning och varmvatten i byggnader.

0%

Transporter

100%

Den totala mängden persontransporter i samhället.

0%

IDAG

Kollaborativ ekonomi

Ledande idé: **Delning och medborgarinflytande**

Status/kompetens: **Sociala förmågor**

Bebyggelse: **Täta kluster av medelstora städer**

Styrning: **Ökat inflytande för civilsamhället**

Omsorg: **Stärkta nätverk och kooperativ**

Konsumtion: **Mer delande och 'prosumtion'**

Arbete: **90% av idag, mest utanför lönearbete**

Boendeyta

Offentlig
konsumtion

Energianvändning för
uppvärmning & varmvatten i
byggnader

Transporter

100%

100%

100%

100%

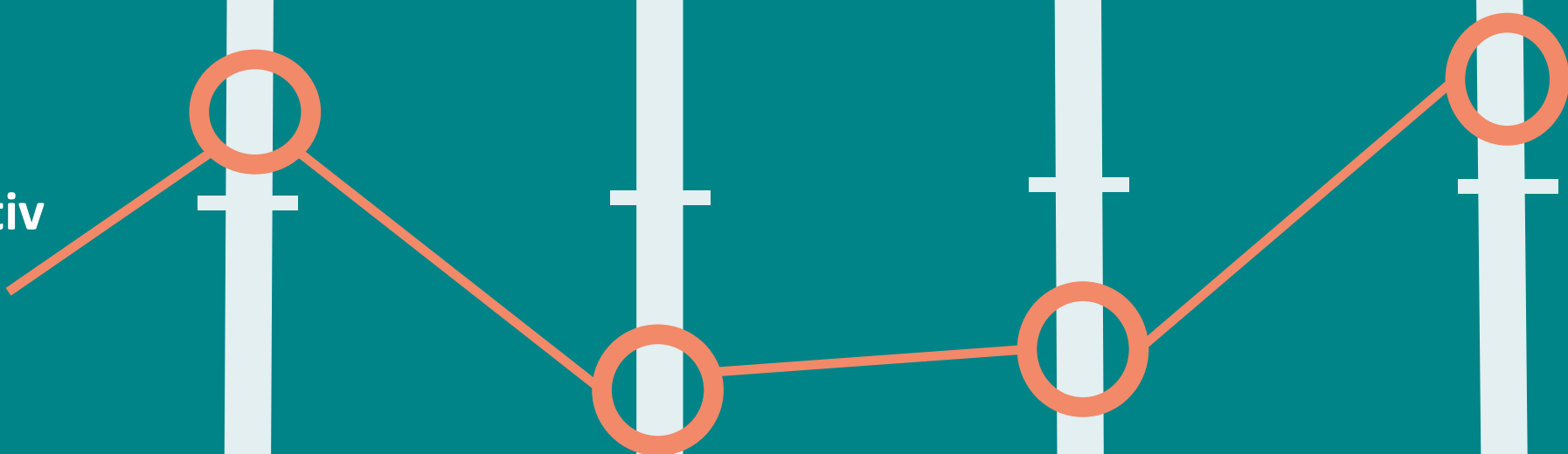
0%

0%

0%

0%

Kollaborativ
ekonomi

Lokal självförsörjning

Ledande idé: **Småskalighet & tillräcklighet**

Status/kompetens: **Praktisk kunskap**

Bebyggelse: **Landsbygd, småstäder & glesa städer**

Styrning: **Ökat lokalt styre och direktdemokrati**

Omsorg: **Stärkta lokala institutioner och familjer**

Konsumtion: **Minskad import, stort lokalt fokus**

Arbete: **116% av idag, produktion av mat och resurser**

Boendeyta

Offentlig
konsumtion

Energianvändning för
uppvärmning & varmvatten i
byggnader

Transporter

100%

100%

100%

100%

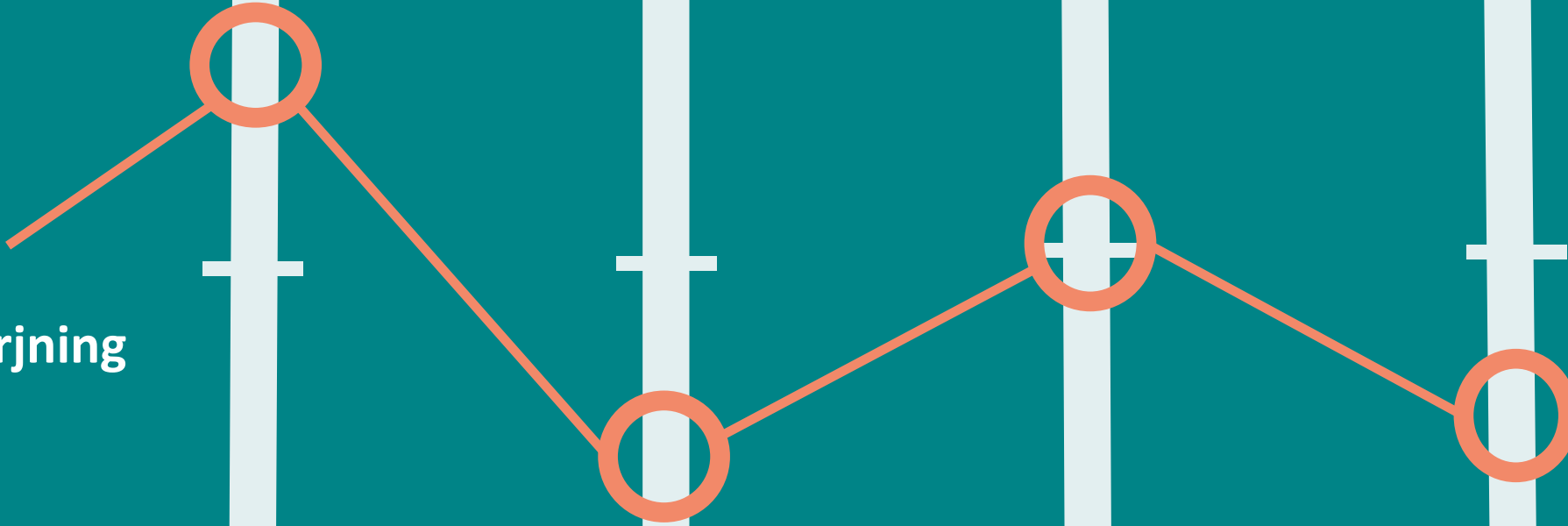
0%

0%

0%

0%

Lokal
självförsörjning

Automatisering för livskvalitet

Ledande idé: **Robotisering ger mer fritid**

Status/kompetens: **Tid är viktigare än pengar**

Bebyggelse: **Yteffektiva storstäder, spridda i landet**

Styrning: **Ökad centralstyrning och makt i teknik**

Omsorg: **Automatiserad, i regionala institutioner**

Konsumtion: **Mer digitala tjänster, sport och rekreation**

Arbete: **65% av idag, 10h lönearbete per vecka**

Boendeyta

Offentlig
konsumtion

Energianvändning för
uppvärmning & varmvatten i
byggnader

Transporter

100%

100%

100%

100%

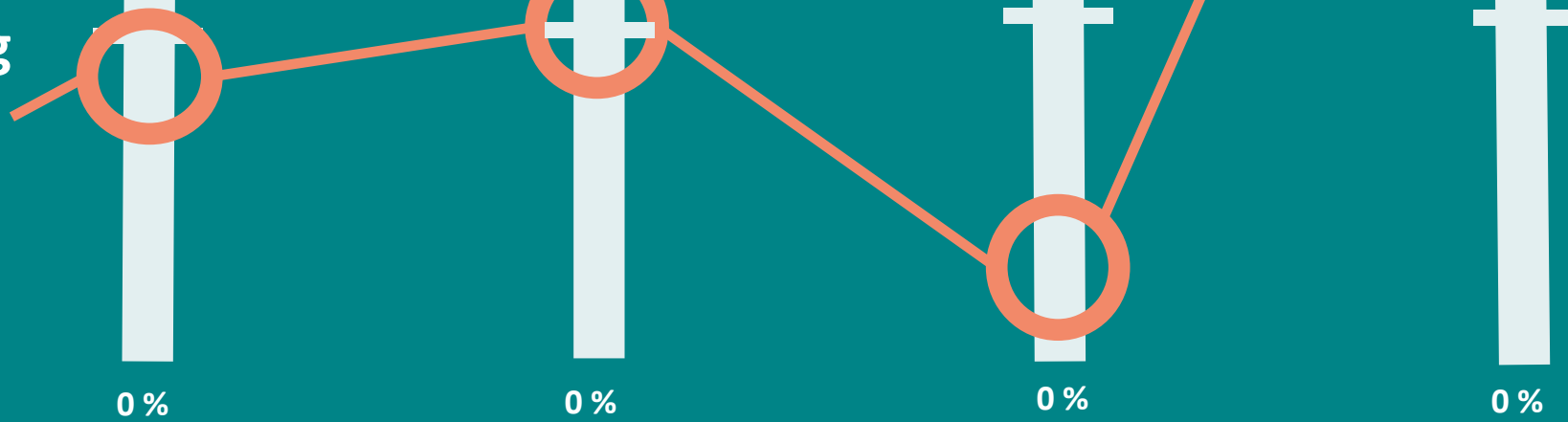
0%

0%

0%

0%

Automatisering
för livskvalitet

Cirkulär ekonomi

Ledande idé: **Avfall existerar inte längre**

Status/kompetens: **Design och ingenjörskonst**

Bebyggelse: **Starkt centraliserad urbanisering**

Styrning: **Ökad makt för staten och industrin**

Omsorg: **Stärkta centrala samhällsinstitutioner**

Konsumtion: **Mer fokus på välfärd, kultur & naturtjänster**

Arbete: **Som idag, 40h arbetsvecka**

Boendeyta

100%

0%

Offentlig
konsumtion

100%

0%

Energianvändning för
uppvärmning & varmvatten i
byggnader

100%

0%

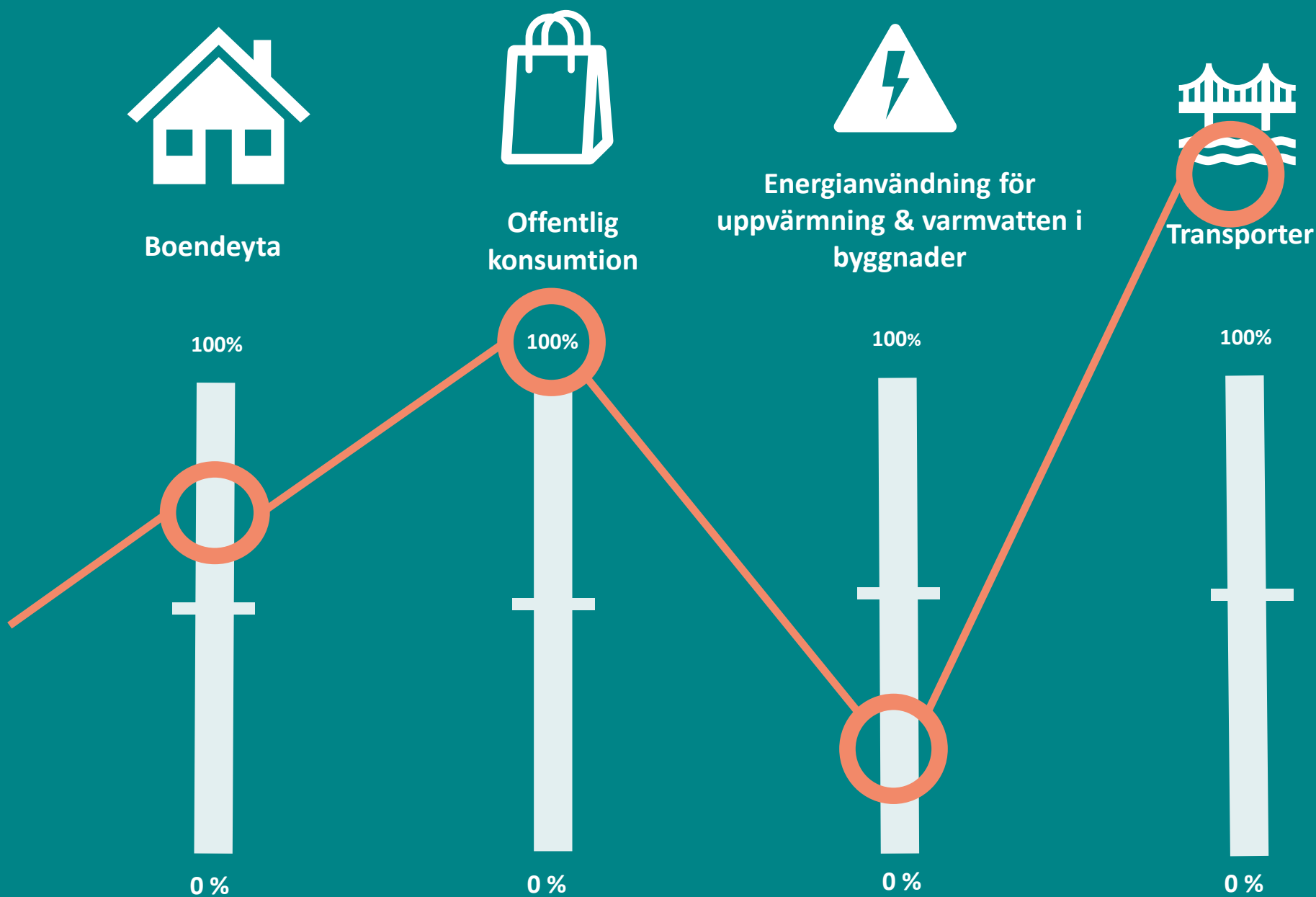
Transporter

100%

0%

Cirkulär
ekonomi

Gruppdiskussion

20 min.

Vilka konsekvenser skulle ert scenario kunna få för er kommun eller region?

- I stort?
- För invånarnas vardag?
- I stadsmiljön?
- För industrin och näringslivet?
- För jämlikhet och jämställdhet?

PAUS?

X min.

Det här kan vara ett bra tillfälle att ta en kort paus om ni inte redan har gjort det.

En annan väg

Välj tillsammans ett annat scenario som ni tycker ligger särskilt långt ifrån er era planer och strategier idag. Diskutera samma frågor i gruppen men utifrån detta scenario. Bläddra tillbaka och titta på sammanfattningen som ni gick igenom tidigare.

Hur skiljer sig konsekvenserna mellan de två scenarierna?

Gruppdiskussion

10 min.

Vilka konsekvenser skulle ert scenario kunna få för er kommun eller region?

- I stort?
- För invånarnas vardag?
- I stadsmiljön?
- För industrin och näringslivet?
- För jämlikhet och jämställdhet?

Vad tar vi med oss?

Syftet med den här workshopen är att visa på, och möjliggöra diskussion om de radikala förändringar som behövs för ett hållbart samhälle. Beroende på vilken situation ni befinner er i så finns det olika aspekter att ta hänsyn till när ni diskuterar vilka åtgärder ni behöver ta.

På nästa sida finns tre övergripande frågor för er att diskutera för att ta insikterna från workshopen ett steg vidare. Men har ni andra konkreta frågeställningar som ni vill ha svar på, är det ett bra läge nu att diskutera dessa.

Gruppdiskussion

20 min.

- Vad tar ni med er från diskussionerna i ert fortsatta arbete?
- Vilka åtgärder behövs lokalt eller regionalt för att tackla utmaningarna vi står inför?
- Vilka beslut och processer behövs för ert arbete?

Tack!

Det här avslutar denna korta version av Omställningsdialogen. Glöm inte att dokumentera de olika reflektioner och slutsatser ni har kommit fram till.

Om ni vill fördjupa diskussionen eller ha extern hjälp med processledning i frågorna har vi på IVL konkreta metoder för detta. Kontakta gärna oss, du hittar kontaktuppgifter på nästa sida.

Kontakta oss!

Mer om scenariobaserade metoder för omställning hittar du på www.ivl.se/omstallning.

Här hittar du också aktuella kontaktuppgifter.